

39

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 13 stycznia 1962 r.

w sprawie ochrony porządku na kolejach użytku publicznego.

Na podstawie art. 40 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 2 grudnia 1960 r. o kolejach (Dz. U. Nr 54, poz. 311) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zabrania się wstępu na obszar kolejowy w miejscach nie wyznaczonych.

§ 2. Przechodzenie i przejeżdżanie przez tory i torowiska kolejowe oraz przepędzanie przez nie zwierząt jest dozwolone jedynie przez przeznaczone do tego przejazdu i przejścia.

§ 3. 1. Zabrania się przechodzenia i przejeżdżania przez przejazdy strzeżone i nie strzeżone i przez przejścia oraz przepędzania przez nie zwierząt, gdy:

- 1) zbliża się pojazd kolejowy,
- 2) zapory są zamknięte lub zamykanie ich zostało rozpoczęte,
- 3) zbliżanie się pociągu zapowiada sygnalizacja świetlna lub akustyczna,
- 4) zatrzymanie nakazuje sygnał „stop” lub sygnał dawany przez pracownika służby kolejowej.

2. Na przejazdach i przejściach nie wolno pozostawiać pojazdów, zwierząt lub jakichkolwiek rzeczy.

§ 4. 1. Wejście na perony i do innych pomieszczeń na stacjach i przystankach oraz wyjście z nich dozwolone jest tylko przez przejścia do tego przeznaczone.

2. Wstęp na perony i na inne ogrodzone lub zamknięte części stacji i na przystanki, przeznaczone dla dostępu publicznego, dozwolony jest osobom:

- 1) posiadającym bilet na przejazd koleją lub bilet peronowy,
- 2) osobom wymienionym w § 6.

§ 5. Wstęp do hal odjazdowych i przyjazdowych oraz do nie ogrodzonych lub nie zamykanych części stacji i przystanków dozwolony jest osobom, które załatwiają sprawy związane z przejazdem koleją lub nadaniem i odbiorem bagażu i przesyłek kolejowych, oraz osobom, które mają uzasadniony interes w oczekiwaniu na przybycie lub odjazd pociągu.

§ 6. Wstęp na obszar kolejowy jest dozwolony:

- 1) pracownikom kolejowym, w miejscu wykonywania czynności służbowych lub wykonywania robót na obszarze kolejowym,
- 2) pracownikom resortu łączności, w miejscu wykonywania czynności służbowych lub wykonywania robót na obszarze kolejowym za okazaniem legitymacji lub zaświadczeń sporządzonych według wzoru uzgodnionego z właściwym organem przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”,
- 3) organom Milicji Obywatelskiej, ochrony granic, komunikacji wojskowej, Wojskowej Służby Wewnętrznej, pracownikom urzędów celnych, pracownikom inspektoratów kontrolno-rewizyjnych, przedstawicielom Najwyższej Izby Kontroli, sądu, prokuratury, wojska i organów prezydów rad narodowych — w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych na obszarze kolejowym,

4) pracownikom przedsiębiorstw usługowych w miejscach wykonywania czynności służbowych za okazaniem zezwolenia wydanego przez właściwy organ przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” i na warunkach ustalonych w tym zezwoleniu,

5) osobom nie wymienionym w pkt 1—4 za okazaniem karty wstępu lub innego upoważnienia wydanego przez organ przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” na warunkach ustalonych w karcie wstępu lub upoważnieniu.

§ 7. 1. Osobom nie upoważnionym nie wolno otwierać i zamykać rogatek na przejazdach i przejściach oraz wywierać jakiegokolwiek wpływu na ich działanie.

2. Zabrania się zatarasowywania torów i torowisk, uszkodzania wszelkich budowli i urządzeń kolejowych oraz taboru, samowolnego przestawiania zwrotnic i sygnałów, ruszania z miejsca pojazdów kolejowych na torach, posługiwania się na obszarze kolejowym urządzeniami alarmowymi oraz wywierania jakiegokolwiek innego wpływu na sposób działania sygnałów kolejowych lub innych urządzeń kolejowych. Nie wolno również naśladować sygnałów kolejowych lub znaków ostrzegawczych oraz ustawiać w pobliżu torów kolejowych takich urządzeń lub używać takich świateł, które mogłyby być uważane za sygnały kolejowe.

§ 8. Zabrania się samowolnego zajmowania placów na obszarze kolejowym oraz składowania i wyładowywania na nich przesyłek i innych rzeczy.

§ 9. Zabrania się dokonywania na obszarze kolejowym jakichkolwiek czynności grożących wywołaniem pożaru, a w szczególności wzniesienia lub używania ognia i palenia tytoniu w magazynach, składach, na rampach kolejowych i w ich pobliżu oraz w innych miejscach i pomieszczeniach, w których obowiązuje taki zakaz, podany do wiadomości przez wywieszenie ogłoszenia.

§ 10. 1. Nie wolno wprowadzać oraz dopuszczać do wchodzenia zwierząt na obszar kolejowy.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do:

- 1) zwierząt wprowadzanych na obszar kolejowy w związku z ich przewozem,
- 2) zwierząt pociągowych wprowadzanych na obszar kolejowy w związku z przewozem osób lub towarów,
- 3) psów, których wprowadzanie na obszar kolejowy dozwolone jest na warunkach określonych w § -11 ust. 1 pkt 3 i 4 i ust. 2.

§ 11. 1. Zabrania się:

- 1) wprowadzania rowerów, motorowerów, motocykli i innych pojazdów do poczekalni, restauracji dworcowych i innych pomieszczeń kolejowych, w których obowiązuje taki zakaz, podany do wiadomości przez wywieszenie ogłoszenia,
- 2) jazdy wszelkiego rodzaju pojazdami, rowerami i wozami na peronach i ścieżkach przy torowiskach,
- 3) wprowadzania psów na perony, do innych ogrodzonych części stacji i do wagonów osobowych bez ważnego biletu na przewóz psa lub biletu peronowego,

- 4) wprowadzania na perony lub do innych ogrodzonych części stacji oraz do wagonów osobowych psów bez kagańców i smyczy, z wyjątkiem małych pieszków pokojowych,
- 5) pozostawiania na peronach i w pomieszczeniach stacyjnych bagażu w przejściach, utrudniając przez to poruszanie się podróżnym.

2. Przepisy ust. 1 pkt 1 i 2 nie dotyczą wózków inwalidzkich i dziecięcych, a przepisy ust. 1 pkt 3 psów wprowadzanych na obszar kolejowy i do wagonów osobowych podczas ich postoju przez funkcjonariuszów Milicji Obywatelskiej, organów Służby Ochrony Kolei i żołnierzy Wojsk Ochrony Pogranicza w związku z wykonywaniem przez nich na tym obszarze obowiązków służbowych.

§ 12. 1. W poczekalniach stacyjnych wolno przebywać jedynie w czasie udostępnienia ich dla podróżnych. W innym czasie mogą z nich korzystać tylko:

- 1) podróżni, którzy po przybyciu pociągu nie mogą opuścić pomieszczenia stacyjnego z powodu zaburzeń atmosferycznych lub braku środków komunikacji,
- 2) podróżni, którzy z powodu zasląbnienia lub wskutek nieszczęśliwego wypadku w drodze pozostają na stacji do czasu udzielenia im pomocy lekarskiej,
- 3) osoby towarzyszące podróżnym wymienionym w pkt 2.

2. W restauracjach i bufetach stacyjnych nie będących jednocześnie poczekalniami oraz w zakładach fryzjerskich, umywalniach itp. pomieszczeniach na stacji wolno przebywać jedynie w celach, do których dane lokale i pomieszczenia służą, i tylko w godzinach ich otwarcia dla publiczności.

§ 13. 1. Na obszarze kolejowym i w wagonach zabrania się:

- 1) umieszczania i usuwania odezów, ogłoszeń, reklam i napisów bez zezwolenia właściwego organu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”,
- 2) uprawiania handlu bez odpowiedniego zezwolenia oraz zgody właściwego organu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”,
- 3) wszelkiego rodzaju występów w celach zarobkowych, jak gry na instrumentach muzycznych, śpiewu itp.,
- 4) uprawiania gier hazardowych,
- 5) uprawiania żebrectwa,
- 6) nieprzyzwoitego zachowania się i używania nieprzyzwoitych wyrazów.

2. Przeprowadzanie zbiórek publicznych na obszarze kolejowym i w wagonach jest dopuszczalne tylko za zezwoleniem właściwego organu administracji państwowej, wydanym po porozumieniu z właściwym organem przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”.

3. Dokonywanie zdjęć fotograficznych i filmowych oraz szkiców i rysunków na obszarze kolejowym normują szczególne przepisy.

§ 14. Zabrania się zanieczyszczania lub zaśmiecania obszaru kolejowego, a w szczególności pomieszczeń stacyjnych; peronów, torów, ramp, placów, ładowni i studzien.

§ 15. Zabrania się:

- 1) przechodzenia z peronu na peron w miejscach nie wyznaczonych,
- 2) chodzenia pod wagonami i między wagonami,
- 3) przebywania na dachach wagonów, na zderzakach, w budkach hamulcowych i w innych miejscach nie przeznaczonych dla podróżnych,
- 4) wchodzenia do wagonów, które nie są ogólnie dostępne dla ogółu podróżnych (np. wagony salonowe, służbowe),
- 5) jazdy pociągiem towarowym oraz taborem nie przeznaczonym dla podróżnych bez posiadania zezwolenia wydanego przez właściwy organ przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”.

§ 16. 1. Wstęp do pociągu dozwolony jest osobom posiadającym ważny bilet na przejazd koleją lub specjalne

zewolenie właściwego organu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” oraz osobom wymienionym w § 6, wykonującym czynności służbowe w pociągu. Posiadacz biletu peronowego może wejść do wagonu jedynie w celu umieszczenia w nim podróznego lub jego bagażu albo w celu wyprowadzenia z pociągu podróznego lub zabrania jego bagażu.

2. Podróżny powinien na każde żądanie upoważnionego organu kolejowego:

- 1) okazać i wręczyć do sprawdzenia bilet na przejazd, a w razie posiadania biletu ulgowego — również dokument uprawniający do ulgi,
- 2) oddać bilet bezpośrednio przed ukończeniem lub po ukończeniu podróży zależnie od warunków miejscowych, § 17. Zabrania się:

- 1) zajmowania miejsc w wagonie przed podstawieniem pociągu na perony odjazdowe,
- 2) otwierania wagonów i przedziałów zarezerwowanych przez właściwy organ przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” oraz zajmowania w nich miejsc przez osoby nie uprawnione bez uprzedniej zgody konduktora,
- 3) wchodzenia do wagonu z miejscami numerowanymi bez biletu dodatkowego na miejsce numerowane lub bez zgody konduktora oraz zajmowania innego miejsca niż oznaczone na tym bilecie,
- 4) samowolnego dokonywania zmian oznaczeń przeznaczenia wagonów lub przedziałów w wagonach (np. zrywania nalepek z napisem „zarezerwowane”, zmieniania tabliczek z napisem „dla niepalących” na tabliczki z napisem „dla palących” itp.) oraz zmiany numeru miejsca zarezerwowanego,
- 5) samowolnego podnoszenia oparc w wagonach,
- 6) poruszania w pociągu ręcznego hamulca i przyrządów mających styczność z urządzeniami trakcyjnymi (np. nastawnika jazdy, nastawnika hamulca, wyłączników i bezpieczników na tablicy rozdzielczej, linki pantografu itp.) oraz utrudniania lub uniemożliwiania dostępu do nich,
- 7) uszkodzania urządzeń wagonów oraz dokonywania w wagonach jakichkolwiek czynności, grożących wywołaniem pożaru,
- 8) wyrzucania z wagonów niedopałków papierosów, zapalek, butelek, papierów oraz innych przedmiotów.

§ 18. 1. Po sygnale odjazdu nie wolno wsiadać do pociągu.

2. Wsiadać do pociągu i wysiadać z niego wolno tylko z właściwej strony i w miejscach do tego przeznaczonych.

3. Zabrania się wsiadać i wysiadać do pociągu i z pociągu będącego w biegu i zatrzymującego się nie na stacji lub nie na przystanku.

4. Podczas biegu pociągu nie wolno wychylać się z okien, otwierać zewnętrznych bocznych drzwi wagonów, zatrzymywać się na pomostach, przechodzić z jednego wagonu do drugiego, jeżeli wagony nie są połączone ze sobą przejściami ochronnymi oraz przebywać na stopniach wagonu.

5. Po przybyciu pociągu lub wagonów bezpośredniej komunikacji do stacji końcowej podróżny powinien opuścić wagon.

6. Podróżnym nie wolno zatrzymywać pociągu bez uzasadnionej ważnej przyczyny oraz unieruchamiać pociągu w czasie postoju przez użycie hamulca ręcznego.

§ 19. 1. Nie wolno zajmować w wagonie miejsca zajętego już przez inną osobę, jeżeli dowód zajęcia jest widoczny.

2. Nie wolno zajmować w wagonie większej ilości miejsc od posiadanych biletów, jeżeli miejsca te są potrzebne dla innych podróżnych.

3. Miejsce w wagonie przeznaczone dla inwalidy może być zajęte przez podróznego nieinwalidę tylko wtedy, jeżeli nie jest ono zajęte. Na żądanie inwalidy lub służby kolejowej miejsce to należy opuścić.

4. Miejsce w przedziale przeznaczonym dla podróżnych z dziećmi do lat czterech i kobiet ciężarnych może być zajęte przez osobę nie uprawnioną tylko wtedy, gdy przedział ten jest wolny, i za zgodą służby kolejowej. Na żądanie osób uprawnionych do zajęcia miejsca lub służby kolejowej przedział ten należy opuścić.

§ 20. Otwieranie okien i wentylatorów, regulowanie temperatury i oświetlenia wagonu następuje w drodze porozumienia podróżnych; w razie braku porozumienia podróżni powinni stosować się do zarządzeń konduktora.

§ 21. W przedziałach lub wagonach dla niepalących nie wolno palić nawet za zezwoleniem podróżnych.

§ 22. 1. Podróżny powinien na żądanie właściwego organu kolejowego usunąć z wagonu:

- 1) przedmioty, których przewóz jest niedozwolony na podstawie przepisów kolejowych,
- 2) bagaż ręczny, przewyższający rozmiar przeznaczonego dla niego miejsca lub wagę wskazaną w przepisach kolejowych,
- 3) żywe zwierzęta z wyjątkiem małych zwierząt, których przewóz jest dozwolony na podstawie przepisów kolejowych.

2. Jeżeli podróżny nie usunie na żądanie organu kolejowego rzeczy i zwierząt wymienionych w ust. 1, organ kolejowy usunie je z wagonu bądź przeniesie do wagonu bagażowego na koszt podróżnego.

§ 23. Zabrania się:

- 1) zanieczyszczania wagonu, a w szczególności umieszczania w wagonie nóg w obuwiu bezpośrednio na miejscach do siedzenia lub do leżenia,
- 2) umieszczania w wagonie na miejscach do siedzenia zwierząt lub przedmiotów mogących uszkodzić lub zanieczyszczyć miejsce do siedzenia,
- 3) koczowania z ustępów podczas postoju pociągu na stacjach.

§ 24. Nie wolno śpiewać, grać na instrumentach muzycznych, używać radioodbiorników, adapterów i innych urządzeń grających:

- 1) na stacjach i przystankach osobowych,
- 2) w pociągach w czasie jazdy:
  - a) w godzinach od 22 do 6,
  - b) bez zgody wszystkich podróżnych w godzinach od 6 do 22.

§ 25. 1. W wagonie restauracyjnym wolno przebywać jedynie dla spożycia posiłku, po którym na żądanie personelu obsługującego wagon restauracyjny lub organu kolejowego wagon ten należy opuścić.

2. W wagonie sypialnym wolno przebywać jedynie podróżnym posiadającym bilety na przejazd i bilety dodatkowe na miejsca sypialne i tylko w czasie ustalonym przez zarząd wagonów sypialnych.

§ 26. Osoby, których stan lub zachowanie się nie odpowiada przepisom o przewozie osób, będą usunięte przez właściwy organ kolejowy z obszaru kolejowego i z pociągu.

§ 27. Osoby przebywające na obszarze kolejowym i w wagonach obowiązane są stosować się do poleceń wydawanych w wykonaniu przepisów niniejszego rozporządzenia przez pracowników kolejowych pełniących służbę na obszarze kolejowym i w wagonach oraz do wskazówek nadawanych przez megafony, zawartych w ogłoszeniach i na tablicach ostrzegawczych, umieszczonych na obszarze kolejowym i w wagonach.

§ 28. 1. Do nadzoru nad przestrzeganiem porządku na kolejach użytku publicznego powołane są organy ochrony kolei, którymi są:

- 1) Służba Ochrony Kolei,
- 2) inne organy ochrony kolei.

2. Innymi organami ochrony kolei są:

- 1) zawiadowcy (naczelnicy) stacji i ich zastępcy, kierownicy kolei dojazdowych, dyżurni ruchu, kierownicy ekspedycji kolejowych i ich zastępcy, rewizorzy pociągów, kierownicy pociągów, konduktorzy i magazynierzy handlowi,
- 2) zawiadowcy odcinków elektroenergetycznych, sieci, podstacji, drogowych, zabezpieczenia ruchu, łączności, sygnałowych i ich zastępcy,
- 3) zawiadowcy rejonów budynków i ich zastępcy,
- 4) starsi rewidenty i rewidenty wagonów, nastawniczowie, zwrotniczowie, toromistrzowie, droźnicy i monterzy.

§ 29. Traci moc rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 24 listopada 1934 r. o przestrzeganiu porządku na kolejach użytku publicznego (Dz. U. Nr 109, poz. 961).

§ 30. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Komunikacji: J. Popielas